

Z ZNANJEM
DO SLUŽBE

DELAVCI MURE
ZA
DELOVNA MESTA

Z ZNANJEM DO SLUŽBE

Urša Marn, foto Borut Krajnc

V katere programe izobraževanja in usposabljanja se lahko vključijo brezposelni in zaposleni ter zakaj dodatna znanja koristijo pri iskanju zaposlitve

Saj ni dvoma: znanje povečuje zaposljivost. A Slovenija do izbruha gospodarske krize ni prav veliko vlagala v usposabljanje in izobraževanje brezposelnih in zaposlenih. Zakaj omenjamo tudi zaposlene? Ker je tudi zanje pomembno, da pridobijo dodatna znanja, spretnosti in čim višjo formalno izobrazbo, saj jim to koristi pri iskanju morebitne nove, boljše zaposlitve (po podatkih kadrovskega centra Kariera boljše zaposlitve zdaj išče več kot 30 tisoč Slovencev), predvsem pa jim koristi takrat, ko se zaradi težav v podjetju znajdejo na zavodu za zaposlovanje.

Tipičen primer je Mura. Če bi se država zganila pravočasno, bi lahko večino delavk Mure že zdavnaj došolali, dodatno izurili in prequalificirali ter jim tako ob stečaju ali krčenju proizvodnje omogočili svetlejšo prihodnost. Delež sredstev, ki jih Slovenija namenja izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja, je lani znašal pičlih 0,18 odstotka bruto domačega proizvoda, kar je precej pod evropskim povprečjem, predvsem pa bistveno manj, kot za takšne ukrepe namenjajo skandinavske države. Tam delež sredstev za ukrepe aktivne politike zaposlovanja znaša približno 1,2 odstotka BDP. Res nekatere države v ta delež štejejo tudi stroške služb zavoda za zaposlovanje, a razlika je očitna. Recesija, ki je povsod po Evropi povzročila naglo rast števila brezposelnih, je streznila tudi Slovenijo. Letos

Programi izobraževanja in usposabljanja so namenjeni zaposlenim in brezposelnim. Prvim zato, da lažje ohranijo zaposlitev oziroma so bolj zaposljivi, drugim zato, da so podkovani v znanju, ki ga zahtevajo delodajalci.

je sredstva za aktivno politiko zaposlovanja z dvema rebalansoma povečala s prvotno načrtovanih 75 milijonov na 110 milijonov evrov ali na 0,3 odstotka BDP, glavnino dodatnega denarja pa je namenila prav za ukrepe izobraževanja. Še leta 2007 je bilo za usposabljanje in izobraževanje namenjenih le osem milijono-

nov evrov, letos pa 42 milijonov evrov ali skoraj 40 odstotkov vseh sredstev za aktivno politiko zaposlovanja. »Če k temu prištejemo še sredstva, ki jih je vlada z interventnima zakonoma o delnem subvencioniranju polnega delovnega časa in delnem povračilu nadomestila plače namenila za ohranitev delovnih mest, skupen

delež sredstev za aktivno politiko zaposlovanja letos znaša 0,8 odstotka BDP, s čimer smo se že zelo približali deležu BDP, ki ga za to namenjajo skandinavske države,« pravi ZORAN KOTOLENKO, vodja sektorja za programe zaposlovanja na ministrstvu za delo. Leta 2010 bo za aktivno politiko zaposlovanja predvidoma namenjenih še več sredstev, namreč 150 milijonov evrov, predvsem zaradi povečanega obsega javnih del, ki so namenjena najtežje zaposljivim.

PO MNENJU URADA VLADE ZA MAKROEKONOMSKE ANALIZE IN RAZVOJ JE POSEBEJ SPORNO, DA JE DELEŽ VKLJUČENIH V PROGRAME IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA IZRAZITO MAJHEN, ČEPRAV BI BREZPOSELNI IN ZAPOSLENI KRIZO LAHKO IZKORISTILI PRAV ZA PRIDOBITEV NOVIH ZNANJ.

IZOBRAŽEVANJE NA SLEPO?

V julijskih Ekonomskih izzivih, publikaciji, ki jo izdaja urad vlade za makroekonomske analize in razvoj, najdemo tole pomenljivo ugotovitev: »Ker bo v letu 2009 za aktivno politiko zaposlovanja namenjenega bistveno več denarja kot v preteklih letih, bi bilo za njeno uspešno izvajanje

treba odpraviti nekatere stare probleme na tem področju. Politika zaposlovanja je še vedno premalo aktivacijska, programi so preveč razdrobljeni, delež vključenih brezposelnih v programe aktivne politike zaposlovanja pa nizek.« V poglavju Vpliv gospodarske krize na trg dela namestnica direktorja urada dr. ALENKA KAJZER piše: »V razmerah gospodarske krize je še posebej problematično, da je delež vključenih v programe izobraževanja in usposabljanja še vedno izrazito nizek, čeprav bi bilo krizo mogoče izkoristiti za pridobitev novih znanj brezposelnih in zaposlenih, ki lahko povečajo zaposljivost brezposelnih in lahko tudi podpirajo prestrukturiranje proizvodnje v podjetjih.« Čeprav bi bilo skrajšanje delovnega časa smiselno v večjem obsegu povezati z izobraževanjem in usposabljanjem zaposlenih, podjetja, ki prejema subvencijo za skrajšani delovni čas, tega kljub javnim razpisom za usposabljanje delavcev ne izvajajo, ugotavlja Kajzerjeva. »Maja sprejeti zakon o delnem povračilu nadomestila plač pomanjkljivost glede obveznosti izobraževanja in usposabljanja delavcev na čakanju sicer odpravlja, vendar odgovornost za izobraževanje in usposabljanje zaposlenih v celoti prepušča delodajalcem. Čeprav država sofinancira izobraževanje in usposabljanje zaposlenih na čakanju, ne postavlja nobenih meril glede ustreznosti izobraževanja zaposlenih. Zato se lahko zastavlja vprašanje (ne)ustreznosti teh programov z vidika povečevanja zaposljivosti posameznika.« Po njenem mnenju bi bilo v pripravo programov izobraževanja in usposabljanja delavcev, ki so na čakanju, smiselno vključiti sklade dela ali poklicno svetovalno mrežo Andragoškega centra Slovenije.

Da rešitev ni samo v večji količini denarja, meni tudi sociologinja dr. VALERIJA KOROŠEC: »Slovenija že vsaj 40 let zamuja z evidenco izobrazbe svojih državljanov. Ne ve niti, kakšna je profiliranost že izobraženih drža-

Znanje uresničuje sanje

BREZPLAČNI TEČAJI ZA ZAPOSLENE S SREDNJEŠOLSKO IZOBRAZBO

Eden bolj zanimivih javnih razpisov zavoda za zaposlovanje je razpis Znanje uresničuje sanje. Namenjen je zaposlenim, ki imajo končano največ peto stopnjo izobrazbe, torej največ srednjo šolo ali gimnazijo, in so v rednem delovnem razmerju pri gospodarskih družbah, zadrugah, samostojnih podjetnikih ali zasebnih zavodih. Na voljo so brezplačni jezikovni tečaji, tečaji računalništva ter priprave na postopek ugotavljanja in potrjevanja nacionalnih in temeljnih poklicnih kvalifikacij, pa tudi preverjanje in potrjevanje nacionalnih in temeljnih poklicnih kvalifikacij. »Namen tega javnega razpisa je povečanje zaposljivosti z dvigom izobrazbene ravni, usposobljenosti in temeljnih veščin zaposlenih, prednostno tistih ciljnih skupin zaposlenih, ki jim grozi izguba zaposlitve,« pojasnjuje Mavricija Batič, namestnica generalne direktorice zavoda za zaposlovanje. Posameznik lahko vloži eno samo vlogo, s katero pa lahko zajame več programov izobraževanja in

vljanov, kaj šele, da bi vedela, kakšne kadrovske profile bo potrebovala v prihodnosti. Zaradi tega je zelo težko načrtovati izobraževanje in usposabljanje brezposelnih. Napaka ni od včeraj. Grešili smo zadnjih 40 let, ker se na tem področju niso delale analize.«

KAKŠNI PROGRAMI SO NA VOLJO

Čeprav so sedanje razmere na trgu dela precej nepredvidljive, na zavodu za zaposlovanje pravijo, da imajo jasno sliko o tem, kakšna znanja delodajalci iščejo, zato tudi vedo, kakšni programi usposabljanja so najbolj smiselni. »Vsak brezposelni, ki je prijavljen na zavodu, dobi osebne svetovalca, s katerim skupaj naredita zaposlitveni načrt. Ugotovita, kje so prednosti in slabosti brezposelnega, pa tudi, po kakšnih kadrih so potrebe na lokalnem trgu. Nato se skupaj odločita, kaj je za brezposelnega najprimernejše, da bo čim hitreje prišel do zaposlitve. Najbolj iskana so znanja računalništva in jezikov, in to

usposabljanja, vendar lahko uveljavlja strošek največ do višine 600 evrov skupaj z DDV, ki mu ga zavod za zaposlovanje povrne, ko uspešno konča program. »Posamezniki, ki so izbrani na javnem razpisu in z zavodom podpišejo pogodbo o povračilu stroškov za svoje usposabljanje oziroma izobraževanje, lahko to povračilo uveljavljajo na podlagi predloženega zahtevka za sofinanciranje.« Gre za edini javni razpis zavoda, pri katerem je mogoča neposredna prijava posameznika in je namenjen izključno fizičnim osebam. Na vse druge razpise zavoda, ki so namenjeni usposabljanju in izobraževanju zaposlenih, se lahko prijavijo le delodajalci. Izvajalce programa je izbral zavod za zaposlovanje prek javnega razpisa, program pa sofinancira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Na razpolago je kar 11,4 milijona evrov, na zavodu pa računajo, da se bo v program vključilo najmanj 12 tisoč zaposlenih. Letos sta za prijavo na razpolago še dva roka, in sicer do 11. septembra in do 11. novembra, prihodnje leto pa bo možna prijava 12. marca, 11. junija in 27. avgusta. Podrobnejše informacije je mogoče najti na spletni strani zavoda za zaposlovanje www.ess.gov.si. ☉

za skoraj vsa delovna mesta. Sicer pa obstaja še vrsta drugih brezplačnih programov usposabljanja in izobraževanja, ki jih brezposelnim ponuja zavod prek izvajalcev, izbranih na javnem razpisu,« pravi MAVRICIJA BATIČ, namestnica generalne direktorice Zavoda RS za zaposlovanje. »Osnovni namen vključevanja brezposelnih v izobraževalne programe je dvig njihove izobrazbene ravni ali usposobljeno-

sti, pridobivanje novih znanj in veščin, ki jim omogočajo večjo zaposljivost in konkurenčnost na trgu dela.«

Lani je bilo v programe usposabljanja in izobraževanja vključenih 7205 brezposelnih, letos pa je bila ta številka dosežena že v prvih šestih mesecih, kar kaže, da v času krize narašča število brezposelnih, ki si želijo pridobiti dodatna znanja in veščine.

Zoran Kotolenko, vodja sektorja za programe zaposlovanja na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve: »Zanimivo je, da se prav v času gospodarske krize največ brezposelnih odloča za samozaposlitev oziroma uresničitve neke podjetniške zamisli.«

LUK
LJUDSKA UNIVERZA KRANJ

Znanje je kot zlato, oplemeniti naše življenje.

JEZIKOVNA ŠOLA

s tradicijo in inovativnostjo

	ANGLEŠČINA		NEMŠČINA
	ITALIJANŠČINA		FRANCOŠČINA
	ŠPANŠČINA		RUŠČINA
	HRVAŠČINA		SRBŠČINA
	SLOVENŠČINA		

in ostali jeziki, ki jih potrebujete ...

pišem, govorim, poslušam, čutim, pa tudi sanjam o njih ...
individualno, skupinsko, verificirano, certificirano

NOVO: popotni jezik – za upokojece brezplačno

NOVO: možnost sofinanciranja MŠŠ

Informacije

04 280 48 16 • 041 86 15 38

mateja.smid@luniverza.si

www.luniverza.si

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

Priložnost za vsakogar

Mavricija Batič, namestnica generalne direktorice Zavoda RS za zaposlovanje: »Vse manj je miselnosti, da se najbolj splača ne delati nič in živeti z nadomestilom. Morda tudi zato, ker je več nadzora nad kopičenjem različnih socialnih pomoči.«

Kakšni programi so na voljo brezposelnim? Eden od programov je formalno izobraževanje brezposelnih. Gre za finančno precej podhranjen program, zato vanj ni vključenih prav veliko brezposelnih. Drug program je delovni preizkus, ko zavod za zaposlovanje brezposelnega za mesec dni napoti k delodajalcu, da se spoznata in da vidita, ali bi lahko sodelovala in ali bi bil delodajalec brezposelnega pripravljen zaposliti. Daleč najboljše pa je program usposabljanja brezposelnih na delovnem mestu. Usposabljanje pri konkretnem delodajalcu lahko traja do šest mesecev, odvisno od vrste dela. Zavod objavi javni poziv, na katerega se prijavijo

delodajalci, ki iščejo določene profile, nato pa zavod k delodajalcu napoti brezposelne. Gre za konkretna dela, prek katerih se brezposelni skušajo usposobiti na primer za delo pri frizerju, v cvetličarni, pekarni ... »Praksa kaže, da se skoraj 60 odstotkov brezposelnih, ki so vključeni v usposabljanje na delovnem mestu pri konkretnem delodajalcu, po usposabljanju pri istem delodajalcu tudi zaposli,« pravi Kotolenko. V času, ko se brezposelni usposabljujejo na delovnem mestu, jih zavod ne vodi v evidenci brezposelnih, namesto denarnega nadomestila pa prejema dodatki za aktivnost v višini 500 evrov. Za primerjavo povejmo, da denarno nadomestilo za

čas brezposelnosti v povprečju znaša 540 evrov bruto, prejemati pa ga je mogoče največ 24 mesecev. Prve tri mesece je brezposelni upravičen do nadomestila v višini 70 odstotkov prejšnje plače, nato pa v višini 60 odstotkov prejšnje plače, nikakor pa nadomestilo ne sme presežati 816 evrov bruto, ne glede na višino plače, ki jo je brezposelni prejemal, ko je bil še zaposlen.

Zdaj je v programe usposabljanja in izobraževanja vključenih približno dva tisoč ljudi, od tega jih je 800 vključenih v usposabljanje na delovnem mestu. Po mnenju Batičeve so neupravičeni očitki, da brezposelni špekulirajo in se rajši ne usposabljujejo, da ne bi namesto denarnega nadomestila prejeli zgolj dodatka za aktivnost. »Nikakor ne drži, da ljudje ne želijo delati in da so rajši pri državnih jasliah. Večinoma se želijo usposabljevati, ker se zavedajo, da bodo tako lažje prišli do službe. Vse manj je miselnosti, da se najbolj splača ne delati nič in živeti z nadomestilom. Morda tudi zato, ker je več nadzora nad kopičenjem različnih socialnih pomoči.«

»Zanimivo je, da se prav v času gospodarske krize največ brezposelnih odloča za samozaposlitev oziroma uresničuje neke podjetniške zamisli,« pravi Kotolenko. Zanimanje je razumljivo, saj lahko s samozaposlitvijo pridobijo enkratno subvencijo v višini 4500 evrov. »Mnogi se jezijo, ker subvencije ne morejo dobiti, če prej ne opravijo obveznega usposabljanja oziroma delavnice za samozaposlitev, ki jo izvajata fakulteta za menedžment in obrtna zbornica. Od približno 7000 brezposelnih, ki gredo na leto skozi proces podjetniške ideje, se jih okoli 5000 udeleži delavnice, od tega pa se jih 3000 dejansko odloči za samozaposlitev.«

Po Kotolenkovem mnenju je na primer tudi med delavkami Mure desetina takšnih, ki si želijo uresničiti podjetniško zamisel. Očitki, češ da bi morala država že pred leti prekvalificirati zaposlene v Muri, glede na to, da so se zadnja leta po Evropi kot po tekočem traku zapirale tekstilne tovarne, proizvodnja pa se je selila v države s cenejšo delovno silo, po njegovem niso upravičeni. »Ni res, da je za šivilje v Muri potrebna prekvalifikacija v čisto drug poklic. Za zdaj sta v Prekmurju dva delodajal-

Stopnja brezposelnosti

SLOVENIJA ZA ZDAJ Z ENO NAJNIŽJIM STOPENJ BREZPOSELNI

Država	Stopnja brezposelnosti (maj 2009)
Španija	18,7
Estonija	16,6
Latvija	16,3
Litva	14,3
Irska	11,7
Francija	9,3
Portugalska	9,3
Slovaška	11,1
Madžarska	10,2
Švedska	8,9
Grčija	8,7
Belgija	8,2
Finska	8,1
Poljska	8,1
Nemčija	7,7
Italija	7,4
Velika Britanija	7,2
Malta	7,1
Danska	6,7
Bolgarija	6,5
Luksemburg	6,4
Romunija	6,2
Češka	6,1
Slovenija	5,9
Ciper	5,3
Avstrija	4,3
Nizozemska	3,2

Vir: Evropska komisija, julij 2009

Opomba: Podatki so navedeni v odstotkih.

ca, ki želita zaposliti šivilje. Prvi jih namerava zaposliti dvajset, drugi pa v enem letu približno sto. Ker gre za delo na drugačnih strojih, se bodo delavke Mure, če se bodo hotele zaposliti pri teh delodajalcih, morale naučiti novih veščin. Ampak za to ne potrebujejo drugega poklica.«

Ko se na zavodu odločajo, v katere programe izobraževanja in usposabljanja bodo vključili brezposelne, pri tem upoštevajo tudi potrebe na trgu dela. Zadnji podatki kažejo, da so še vedno najbolj iskani zdravstveni delavci, od negovalcev in bolničarjev do zdravnikov specialistov, kadri, ki imajo znanja iz informacijske tehnologije, naravoslovja in tehnike, gostinstva ter varovanja oseb in premoženja, iščejo pa se tudi tehnični strokovnjaki za elektroniko, telekomunikacije, gradbeništvo in strojništvo. Med bolj iskanimi so še kadri s področij trženja, financ in računovodstva, bančništva in zavarovalništva, na primer bančni svetovalci, zavarovalniški agenti, finančni svetovalci, finančni analitiki in revizorji. Iščejo pa se tudi ključavničarji, varilci, elektroinštalaterji, mehaniki, vozniki tovornjakov ter zidarji in tesarji. ☉

OD JANUARJA DO JUNIJA JE POGODBO O DODELITVI SUBVENCIJE ZA SAMOZAPOSLITEV PODPISALO 2258 BREZPOSELNIH. KER POSAMEZNA SUBVENCIJA ZNAŠA 4500 EVROV, SKUPNA VREDNOST VSEH POGODB ŽE PRESEGA DESET MILIJONOV EVROV.

Javni razpisi, namenjeni podjetjem

VLAGANJE V ČLOVEŠKE VIRE JE
POMEMBEN VIR RASTI PODJETIJ

»Podjetja, ki bodo tudi v času gospodarske krize načrtovala dolgoročno in vlagala v svoje zaposlene, se bodo hitreje prilagajala trgu, ustvarjala dobiček in se izognila kadrovskemu primanjkljaju,« pravi Zoran Kotolenko, vodja sektorja za programe zaposlovanja na ministrstvu za delo. Zaradi velikega pomena izobraževanja in usposabljanja navajamo aktualne javne razpise zavoda za zaposlovanje, namenjene podjetjem. Poleg teh razpisov pa v zavodu že septembra načrtujejo tudi objavo razpisa za zaposlovanje absolventov, dolgotrajno brezposelnih (samo za netržni sektor) in razpis za javna dela. Sicer pa sta pri javnem skladu za razvoj kadrov in štipendije aktualna še javni poziv delodajalcem za oddajo potreb po kadrovskih štipendistih za šolsko leto 2009/2010 in javni razpis Neposredno sofinanciranje kadrovskih štipendij delodajalcem.

JAVNI POZIV ZA DELOVNI PREIZKUS

ODDAJA PONUDB: pri pristojnih službah zavoda za zaposlovanje.

KAJ PROGRAM OMOGOČA DELODAJALCEM: da pred sklenitvijo delovnega razmerja preizkusijo bodočega sodelavca, spoznajo njegova znanja, spretnosti in navade.

KOMU JE PROGRAM NAMENJEN: brezposelnim, da preizkusijo svoja znanja in spretnosti in pridobijo konkretne delovne izkušnje.

KJE SE PROGRAM IZVAJA: pri delodajalcu, na določenem delovnem mestu.
Trajanje programa: en teden do največ en mesec.

UPRAVIČENI STROŠKI ZA DELODAJALCA: krijejo se v višini do 250 evrov za brezposelnega na delovnem preizkusu.

RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA: 1.431.749 evrov za leto 2009 v proračunu RS.

JAVNI POZIV ZA USPOSABLJANJE NA DELOVNEM MESTU

ODDAJA PONUDB: pri pristojnih območnih enotah zavoda za zaposlovanje, bodisi v kraju sedeža delodajalca bodisi v kraju sedeža njegove poslovne enote.

KAJ PROGRAM OMOGOČA DELODAJALCEM: da pred sklenitvijo delovnega razmerja usposobijo bodočega sodelavca za delo na konkretnem delovnem mestu.

KOMU JE PROGRAM NAMENJEN: brezposelnim, da pridobijo in krepijo sposobnosti, znanja, veščine, spretnosti in delovne izkušnje, ki izboljšujejo njihove zaposlitvene možnosti in povečujejo njihovo konkurenčnost na trgu dela.

KJE SE PROGRAM IZVAJA: pri delodajalcih, ki na konkretnem delovnem mestu pod strokovnim vodstvom mentorja usposabljaajo brezposelne.

TRAJANJE PROGRAMA: od enega do največ treh mesecev.

UPRAVIČENI STROŠKI ZA DELODAJALCA: stroški mentorja oziroma nadomestnega, predhodnega zdravniškega pregleda ter zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni.

RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA: na voljo je 4,1 milijona evrov iz Evropskega socialnega sklada in proračuna RS.

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA ZA KRAJŠI DELOVNI ČAS

KOMU JE RAZPIS NAMENJEN: delodajalcem iz tržnega sektorja, ki so v preteklem poslovnem letu več kot polovico prihodkov ustvarili s prodajo blaga in storitev na trgu.

KAJ RAZPIS OMOGOČA DELODAJALCEM: pridobitev finančne pomoči (subvencije) za zaposlitev brezposelnega za krajši delovni čas.

ODDAJA VLOG: pri pristojnih območnih enotah zavoda za zaposlovanje.

KOMU JE PROGRAM NAMENJEN: brezposelnim, da pridobijo nova znanja, veščine in delovne izkušnje, ki jim omogočajo ponovno zaposlitev.

VIŠINA SUBVENCIJE: pri enoletni zaposlitvi 3750 evrov za šest ur na dan in 2500 evrov za štiri ure na dan, pri polletni zaposlitvi polovico manj.

RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA: štiri milijone evrov za obdobje 2009-2010 iz Evropskega socialnega sklada in proračuna RS.

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA TEŽJE ZAPOSRLJIVIH OSEB ZAPOSLE ME

KOMU JE RAZPIS NAMENJEN: delodajalcem iz tržnega sektorja, ki so v preteklem poslovnem letu več kot polovico prihodkov ustvarili s prodajo blaga in storitev na trgu.

KAJ RAZPIS OMOGOČA DELODAJALCEM: pridobitev finančne pomoči (subvencije) za zaposlitev brezposelnega za polni delovni čas.

ODDAJA VLOG: pri pristojnih območnih enotah zavoda za zaposlovanje.

KOMU JE PROGRAM NAMENJEN: težje zaposljivim brezposelnim, da pridobijo nova znanja, veščine in delovne izkušnje, ki jim omogočajo ponovno zaposlitev.

VIŠINA SUBVENCIJE: 4000 evrov za enoletno zaposlitev in 8000 evrov za dveletno zaposlitev brezposelnega iz ciljne skupine razpisa za polni delovni čas.

RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA: 15,4 milijona evrov za obdobje 2009-2010 iz Evropskega socialnega sklada in proračuna RS.

JAVNI RAZPIS USPOSABLJANJE ZA VEČJO ZAPOSRLJIVOST

KOMU JE RAZPIS NAMENJEN: mikro in malim podjetjem ter podjetjem, ki so upravičena do subvencij v skladu z zakonom o delnem subvencioniranju polnega delovnega časa.

KAJ OMOGOČA RAZPIS: sofinanciranje notranjega in zunanega usposabljanja zaposlenih v podjetjih, ki ustrezajo razpisnim pogojem, leta 2009 in 2010.

ODDAJA VLOG: pri centralni službi zavoda za zaposlovanje.

RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA: skupaj 12 milijonov evrov za obdobje 2009-2010 iz proračuna RS.

JAVNI RAZPIS ABSOLVENT - AKTIVIRAJ IN ZAPOSLE SE!

(objavljen bo septembra)

KOMU BO RAZPIS NAMENJEN: delodajalcem iz gospodarstva in javnega sektorja, nevladnim organizacijam in društvom.

KAJ BO RAZPIS OMOGOČAL: subvencijo za zaposlitev diplomantov, ki so se kot absolventi predhodno usposabljali na delovnem mestu pri istem delodajalcu.

VIŠINA SUBVENCIJE: 2000 evrov za zaposlitev diplomantov za najmanj pol leta za polni delovni čas po predhodnem usposabljanju teh oseb kot absolventov na delovnem mestu pri istem delodajalcu.

VIR SREDSTEV: Evropski socialni sklad in proračun RS.

PROGRAM SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA DOLGOTRAJNO BREZPOSELNIH

(objavljen bo septembra)

KOMU JE PROGRAM NAMENJEN: tržno ali netržno usmerjenim izvajalcem, ki se v svojih projektih ukvarjajo s socialnim vključevanjem ranljivih skupin, spoštovanjem človekovih pravic, preprečevanjem diskriminacije in zagotavljanjem enakih možnosti, z mediacijo na različnih področjih, motivacijo in poklicnim usmerjanjem, načrtovanjem kariere, usposabljanjem in izobraževanjem, s kulturo, z razvojem podeželja in turizma, ekologijo in varovanjem okolja.

KAJ BO PROGRAM OMOGOČAL: povračilo stroškov za usposabljanje dolgotrajno brezposelnih na delovnem mestu in pridobitev subvencije za zaposlitev teh oseb.

VIŠINA SUBVENCIJE: 15.000 evrov za zaposlitev za najmanj poldruugo leto za polni delovni čas po predhodnem enomesečnem usposabljanju na delovnem mestu pri istem delodajalcu.

VIR SREDSTEV: Evropski socialni sklad in proračun RS.

Število vključenih v usposabljanje in izobraževanje v okviru aktivne politike zaposlovanja

Vrsta programa	V prvih šestih mesecih 2008	V prvih šestih mesecih 2009	Indeks
Programi institucionalnega izobraževanja in nacionalnih poklicnih kvalifikacij	3.593	6.392	177,9
Programi praktičnega izobraževanja	3.521	3.710	105,4
Programi izobraževanja	726	726	100,0
Skupaj	7.840	10.828	138,1

Vir: Zavod RS za zaposlovanje

Subvencije za zaposlene

Slovenija je zadnja leta za najbolj razvitimi evropskimi državami zaostajala tudi po razmerju med sredstvi za aktivno in pasivno politiko zaposlovanja. Leta 2007 je bilo za ukrepe pasivne politike zaposlovanja (denarna nadomestila za čas brezposelnosti) namenjenih skoraj dvainpolkrat več sredstev kot za ukrepe aktivne politike zaposlovanja, pa čeprav je bila stopnja brezposelnosti precej nižja, kot je danes. Letos je to razmerje ena proti ena, saj naj bi za pasivno politiko zaposlovanja porabili 200 milijonov evrov, aktivni politiki zaposlovanja pa je namenjenih 110 milijonov, skupaj z interventnima zakonoma za ohranitev delovnih mest pa 200 milijonov evrov.

»Odziv delodajalcev na oba interventna zakona je zelo pozitiven,« pravi Mavricija Batič. Da sta oba ukrepa kljub kritikam sindikatov učinkovita, je prepričan tudi Kotolenko. »Bili smo med prvimi v Evropi, ki so se odločili za takšna ukrepa, in izkazalo se je, da je bila odločitev pravil-

na.« Res je sicer, da je zaradi gospodarske krize zadnje leto tudi pri nas močno naraslo število brezposelnih, toda v primerjavi z drugimi članicami EU imamo še vedno eno najnižjih stopenj brezposelnosti. Po podatkih Evropske komisije so maja letos nižjo stopnjo brezposelnosti od Slovenije imeli le na Cipru, v Avstriji in na Nizozemskem.

Na zavodu za zaposlovanje so za delno subvencioniranje polnega delovnega časa do zdaj prejeli 851 vlog, sklenili so 691 pogodb za 60.872 delavcev, izplačali pa dobrih petnajst milijonov evrov subvencij. Za izvajanje zakona je sicer v celoti predvidenih 88 milijonov evrov, od tega 53 milijonov letos in 35 milijonov leta 2010. Prav zaradi velikega zanimanja gospodarstva je bila julija sprejeta novela zakona, s katero se je rok za vlaganje zahtevkov podaljšal za šest mesecev. Pred tem naj bi se rok za vložitev zahtevkov iztekel 30. septembra 2009, po novem pa se izteče 31. marca 2010. Zakon je namenjen podjetjem, ki imajo zaradi globalne gospodarske in finančne krize do 30 odstotkov zmanjšan obseg naročil in poslovanja. Delodajalec lahko pridobi

subvencijo v višini 120 ali 60 evrov za delavca, v zameno pa se mora zavezati, da ne bo odpuščal delavcev iz poslovnih razlogov, izplačeval nagrad poslovodstvu, odrejal nadur v poslovnem letu, ko je vključen v ta ukrep, in da bo izplačeval plače zaposlenim in plačeval prispevke za socialno varnost delavcev.

Dober je tudi odziv podjetij na ukrep o delnem povračilu nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo. Na zavodu so prejeli 361 vlog, sklenili so 177 pogodb za 8446 delavcev, skupna vrednost pogodb pa znaša dobrih 27 milijonov evrov. Stroški usposabljanja delavcev na čakanju bodo za državo 4,2 milijona evrov, prva nadomestila plač pa bodo podjetjem izplačana septembra. Na ministrstvu za delo menijo, da bo do izteka roka, torej do 31. marca 2010, zahtevkov za delno povračilo nadomestila plače vložilo približno 400 podjetij s 25.000 zaposlenimi. Za izvajanje zakona je v celoti predvidenih 92 milijonov evrov, od tega 47 milijonov letos in 45 milijonov leta 2010. Če se podjetje odloči za napotitev delavcev na začasno čakanje na delo, delavcem v tem času pripada 85 odstotkov na-

domestila plače, od tega polovico krije državni proračun, 35 odstotkov pa delodajalec. Delavci so na čakanje lahko napoteni za največ šest od dvanajstih mesecev v letu, poleg tega pa se morajo - in to je pomembno - obvezno usposablјati vsaj petino časa, ko so na čakanju. Stroške usposabljanja krije država, a le do višine 500 evrov na delavca. Če se torej podjetje odloči, da bo zaposlenega na začasnem čakanju poslalo na usposabljanje, ki je dražje od 500 evrov, mora razliko do polne cene kriti samo. Podatek, da naj bi se letos in prihodnje leto na stroške države usposablјalo približno 25.000 delavcev na čakanju, je spodbuden. A hkrati se je treba zavedati, da več denarja za aktivno politiko zaposlovanja še ne pomeni, da je cilj dosežen. Sporno je to, da lahko delodajalci svobodno odločajo o programu usposabljanja delavcev na čakanju. Takšna svoboda je po svoje logična, saj delodajalec najbolj ve, kakšen kadrovski profil potrebuje. Hkrati pa je vprašljiva, saj ni nujno, da bo delavec med tem usposabljanjem pridobil znanja, ki mu bodo ob izgubi službe oziroma pri iskanju nove zaposlitve najbolj koristila. ☉

Univerza v Ljubljani
**EKONOMSKA
FAKULTETA**

Kardeljeva ploščad 17
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: 01 5892 400
Faks: 01 5892 698
info@ef.uni-lj.si
www.ef.uni-lj.si

ZNANJE ZA NAPREDEK

Vpis:
do 18. septembra 2009

DRUGOSTOPENJSKI
MAGISTRSKI PROGRAMI
EKONOMSKE FAKULTETE

Najučinkovitejša naložba v znanje, zdravje in mladost uma

TUJE JEZIKE SE ŽE SEDAJ LAHKO UČITE TAKO HITRO KOT SE JIH BOM VEČINA ŠELE ČEZ 50 LET – REVOLUCIJA V UČENJU TUJIH JEZIKOV

Učenje tujih jezikov po tradicionalni poti je dolgotrajen proces, zato za tiste, ki se morate zaradi zahtev svojega dela sporazumevati v tujem jeziku, ni najustrežnejši. Znanstvene ugotovitve dokazujejo, da budno stanje oziroma stanje polne zavesti, v katerem možgani delujejo na frekvenci, ki presega 13 Hz, za učenje ni idealno. Veliko večje učinke boste dosegli z učenjem v stanju sproščene pozornosti oziroma alfa stanju, v katerem imajo možganski valovi frekvenco od 7 do 12 Hz. To stanje boste najhitreje dosegli ob pomoči Nasine tehnologije, z uporabo naprave, imenovane možganski spodbujevalnik.

V Sloveniji se lahko tuje jezike učite v stanju alfa možganskih valov v edinem holističnem centru za razvoj osebne uspešnosti – Karnionu. Pri tem je še posebno pomembno, da vam v Karnionu omogočimo, da to stanje dosežete po najnaravnejši poti, ob pomoči dihalnega bio-feedbacka, ki omogoči, da je stanje sproščene pozornosti tudi merljivo.

Individualna in celostna obravnava

Bistvo treninga tujega jezika po metodi Superlearning Karnion je individualna in celostna obravnava vsakega posameznika; v alfa stanju se pospešeno učite jezikovne vsebine, hkrati pa izvajate **protistresni program in možganski fitness** (izboljšanje izkoristka spominskih

Samo v Karnionu se boste v 40 šolskih urah (pet dni) naučili od 1100 do 1300 novih besed v tujem jeziku ter hkrati opravili protistresni program in si okrepili spomin.

potencialov). Jezikovni trening navadno izvajamo individualno, s čimer se najbolj približamo posameznikovim željam in potrebam – tudi glede vsebinskih sklopov treninga. **Ključ do uspeha je v idealni kombinaciji andragoških in medicinskih pristopov.** Trendi v svetu kažejo, da sodobni človek na prvo mesto postavlja ZDRAVJE IN ZNANJE. V metodi Superlearning Karnion sta združeni prav ti vrednoti.

Štirikrat hitreje!

V Karnionu vam lahko pomagamo, **da osvojite tuji jezik štirikrat hitreje kot po konvencionalnih metodah.** V petih dneh boste – neodvisno od predznanja – osvojili od 1100 do 1300 novih tujih besed, obenem pa nadgradili slovnico in konverzacijo za potrebe konkretnih življenjskih, poslovnih in drugih situacij.

Globoka sprostitiv ...

... je najprimernejša za učenje jezikovnih vsebin, saj se tako neposredno in brez napora stekajo v sprejemni možganski center. To po-

meni, da eno šolsko uro poslušate vsebine ob pomoči možganskega spodbujevalnika, naslednjo uro pa jih aktivirate med individualnim pogovorom s profesorico.

Protistresni program in možganski fitness

V Karnionu boste v najkrajšem možnem času osvojili tuji jezik, kar pomeni veliko prednost v osebnem in poslovnem življenju, **poleg tega pa boste opravili še protistresni program in možganski fitness.** Po zaslugi učinkov treninga po metodi Superlearning Karnion **se bo dvignila tudi vaša celostna raven zavesti.** Naučili se boste pravilnega dihanja, ki je v tesni povezavi s sproščenim stanjem, ter pozornega, aktivnega poslušanja, s katerim se boste izognili marsikateremu nesporazumu. **Povečala se bo tudi prožnost vašega mišljenja**, kar bo okrepilo občutljivost za zaznavanje novosti, **zaradi česar boste hitreje reševali probleme in lažje prihajali do novih zamisli.**

Izkušnje udeležencev metode Superučjenja v Karnionu:

Prof. dr. Mitja Košnik, spec. interne medicine, direktor Bolnišnice Golnik: "Moja pričakovanja so bila v celoti izpolnjena. Vztrajajte pri tem, saj so obljube enake izvedbi."

Dr. Janja Ocvirk, spec. interne medicine, priznana onkologinja: "Učinkovito, hitro, prijetno in sproščeno učenje jezikov v Karnionu je pri današnjem pomanjkanju časa in nenehnem hitenju še posebno dobrodošlo. Takšno učenje je človeku v zadovoljstvo, zato se boste radi vrnili po še več znanja enega ali več tujih jezikov, kar sem naredila tudi sama."

karnion

Za dodatna pojasnila in odgovore na vprašanja se lahko obrnete na gospo Vido Gorjanc: (041) 760 809, vida.gorjanc@princeton.si. Lahko se tudi dogovorite za brezplačno šolsko uro v centru Karnion, kjer boste celostno doživeli metodo Superlearning Karnion.

» V SVETU DELA SE NAVADNO NAJBOLJE UVELJAVIJO POVPREČNI ŠTUDENTI «

Urša Marn, Foto Borut Krajnc

Dr. Samo Pavlin o uporabi znanja v praksi in večanju zaposljivosti kot temeljni usmeritvi izobraževalnih sistemov v 21. stoletju

V PROCESU IZVAJANJA EVROPSKIH IZOBRAŽEVALNIH STRATEGIJ, KOT STA BOLONJSKI PROCES IN KØBENHAVNSKO-MAASTRICHTSKI PROCES, Z NAMENOM USTVARITI EVROPO, KI BO TEMELJILA NA ZNANJU, SE IZOBRAŽEVALNI SISTEMI ČEDALJE VEČ UKVARJAJO Z VPRAŠANJEM ZAGOTAVLJANJA VEČJE ZAPOSLOJIVOSTI SREDNJEŠOLSkih IN VISOKOŠOLSkih DIPLOMANTOV. TO VPRAŠANJE JE ZARADI TURBULENC NA TRGU DELA IN SEDANJE GOSPODARSKE KRIZE VSE POMEMBNEJŠE. SOCIALNE PARTNERJE IN POSAMEZNIKE ZANIMA, ALI SE IZOBRAŽEVANJE IZPLAČA IN ZAKAJ. ODGOVOR JE VEČPLASTEN IN VSE PREJ KOT PREPROST. O TEM SMO SE POGOVARJALI Z DR. SAMOM PAVLINOM, KI NA CENTRU ZA PROUČEVANJE ORGANIZACIJ IN ČLOVEŠKIH VIROV NA FAKULTETI ZA DRUŽBENE VEDE VODI IN KOORDINIRA MEDNARODNE RAZISKAVE, POVEZANE Z VPRAŠANJI RAZVOJA KOMPETENC, ZAPOSLOJIVOSTI IN VLOGE IZOBRAŽEVALNIH SISTEMOV PRI TEM.

Je odličen dijak in študent najboljši tudi takrat, ko pride na trg dela?

► To je odvisno od tega, s čim se je poleg šole še ukvarjal, kakšen je njegov socialni kapital, kakšni so njegovi osebni interesi, in še od številnih drugih dejavnikov. V zadnji analizi, ki sem jo pripravil s kolegi s Pedago-

ške fakultete, se je pokazalo, da je vpliv nadpovprečnih ocen na pozicioniranje študenta na trgu dela. Za visoko šolstvo smo to potrdili tudi v okviru evropske raziskave Hegesco, kjer opazujemo, kaj se dogaja z diplomanti pet let po opravljenem študiju. Pred leti sem o tem pobaral ravnatelja ene od ljubljanskih gimnazij. Njegovo osebno mnenje je bilo, da se v svetu dela navadno najbolje uveljavijo povprečni študenti: najbolje tisti, ki so si v obdobju izobraževanja vzeli čas za razvijanje osebnega interesa.

V čem je težava odličnjakov po tem, ko začnejo delati?

► Sam vidim glavno težavo v tem, da so se preveč močno socializirali v šolsko okolje. Pravzaprav so preveč rigoorno sledili zahtevam učnega kurikula. Zaradi tega niso imeli niti časa niti potrebe razvijati svojega interesa, saj jih je izobraževalni sistem v obliki visokih učnih ocen nagrajeval, starši pa so bili verjetno tudi ponosni. Osebno poznam kar nekaj primerov, ko so nadpovprečni študenti, še posebno skupina tistih, ki smo jim včasih rekli piflarji, ob prehodu na trg dela doživeli pravi šok. Težave so se pravzaprav začele že v času pisanja diplomske naloge, takoj po tem,

ko ni bilo več 'palice in korenčka'. A da ne bo pomote, tisti, ki jim šolanja ni uspelo končati, so jo - vsaj po mojih opažanjih, saj so raziskave o tem zelo redke - večinoma odnesli dosti slabše, pa naj gre za katerokoli raven izobraževanja.

Zakaj se v izobraževanju čedalje bolj uveljavlja pojem kompetenc?

► Ne le v izobraževanju. Tudi na trgu dela. Pravzaprav gre za pojem, ki povezuje več sfer, med katerimi so prav gotovo izobraževanje, delo in zasebno življenje. Pojem kompetenc, kot se v zadnjem času uveljavlja v znanosti in oblikovanju politik, ne pomeni pristojnosti v pravnem smislu, pač pa sposobnost uporabe znanja v nekem socialnem kontekstu. Še posebno ta zadnji del, torej socialni kontekst, pojem kompetenc bistveno loči od znanja.

Zakaj?

► Ravno zaradi paradoksov, ki sem jih omenil prej. Nekdo lahko odlično odpiše šolski test, ko pa bi moral to znanje uveljaviti v praksi, lahko popolnoma odpove. Znanje v razmerju do kompetenc samo po sebi še ne pomeni dejanske uporabe znanja. Stvar je še posebno zanimiva, ko pogledamo nekatere generične kompetence,

kot je, denimo, uveljavljanje avtoritete. Uspešen direktor, recimo, lahko nima nobene težave v podjetju, v odnosu do žene pa je lahko slika popolnoma drugačna.

Katere kompetence se najpogosteje omenjajo kot najpomembnejše za zaposljivost? Koliko jih posameznik v izobraževalnem sistemu lahko v resnici razvije?

► Dobro vprašanje. To je trenutno eno temeljnih vprašanj Evropske komisije v sklopu iniciative Nove spretnosti za nova delovna mesta (angl. New skills for new jobs). Če najprej odgovorim na prvi del vprašanja. V mojih raziskavah sta temeljni dve kategoriji kompetenc: poklicno specifične in generične kompetence. Prva skupina kompetenc je po mojem ključna za opravljanje kakršnega koli dela. Še posebno zanimivi so izsledki raziskav, ki kažejo, da je sposobnost razvoja poklicnega znanja kompetenca sama po sebi. Nekdo, ki se nauči biti v svetu dela dober na enem področju, se pogosto lahko uveljavi tudi na drugem. Lep primer za to so nekateri direktorji ali politiki. Razvoj generičnih kompetenc je veliko težje identificirati. To, s čimer se ukvarjam prav zdaj, je vprašanje, koliko jih je sploh mogoče razvijati ločeno od poklicno specifičnih. Če se navežem na drugi del vprašanja o vlogi izobraževalnega sistema pri razvoju kompetenc. Razlike so očitne glede na področje študija, predvsem pa na neko izhodiščno usmeritev izobraževalnih sistemov, ali bodo pripravljali dijake in študente na konkretno delo, na

OSEBNO POZNAM KAR NEKAJ PRIMEROV, KO SO NADPOVPREČNI ŠTUDENTI, ŠE POSEBNO SKUPINA TISTI, KI SMO JIM VČASIH REKLI PIFLARJI, OB PREHODU NA TRG DELA DOŽIVELI PRAVI ŠOK.

dolgoročni karierni razvoj, ali pa se bodo odločili ubrati srednjo pot.

Niste odgovorili, katere kompetence so za zaposljivost najpomembnejše?

► Glede na ugotovitve raziskav se kaže, da sta, če govorimo o visokem šolstvu, to sposobnost dela pod stresom in upravljanje časa. Obe sta med seboj povezani. Poleg teh je pomembna kompetenca tudi timsko delo, ki se še zlasti v Sloveniji kaže kot velika težava. Drugi dve kompetenci sta še računalniška pismenost in znanje tujega jezika. Poleg teh velja posebno pozornost nameniti sposobnosti poslušanja in učenja, kar omenjajo, če govorimo o visokem šolstvu, tako imenovani dublinski kazalci. Težko si predstavljam, da te kompetence ne bi bile pomembne tudi na sekundarni stopnji - seveda poleg pismenosti.

Zakaj si ravno poklicne kompetence zaslužijo posebno pozornost?

► Predstavljajte si razmere, ko se na trgu dela širi spekter služb, ki so povezane s srednješolskim ali z visokošolskim izobraževalnim programom, vendar same po sebi ne zahtevajo od izvajalcev posebnega znanja - recimo, da se jih lahko v nekaj mesecih priuči vsak povprečno razgledan študent, ne glede na smer študija. Se ne bi bilo potemtakem smiselno vprašati, ali je vloga formalnega izobraževalnega sistema samo v formalni certifikaciji sposobnosti memoriranja podatkov? Ali potem take službe ne sprožajo hudih frustracij in imajo še številne druge slabe učinke ...

... kot na primer?

► Kot na primer okoriščanje na račun drugih poklicev in sektorjev. Glavno vprašanje je, ali so take službe omejene samo na nekatere birokratske in protekcionistične enklave ali pa lahko okužijo tudi druge.

Vrniva se na polje izobraževanja. Kako lahko izobraževalni sistemi skrbijo za razvoj ključnih kompetenc?

► V okviru projekta Hegesco, ki se navezuje na visoko šolstvo, smo v splošnem na evropski ravni potrdili rezultate predhodne raziskave Reflex iz šestega okvirnega programa. Rezultati so pokazali, da bi morale visokošolske ustanove krepiti poklicno oziroma profesionalno znanje. To pomeni, da bi morale znanje poglobljati, raje kot iti v širino - dodajati nove in nove učne predmete. Zelo veliko pozornosti bi morale posvečati samemu preverjanju znanja. Preverjanje znanja se je izkazalo za aktivnost, ki bistveno krepi kompetence. Pri tem zaprti testi, ki sicer za učitelja ali profesorja pomenijo lažje delo, v resnici na razvoj kompetenc nimajo velikega vpliva. Omeniti velja še spodbujanje relevantnih delovnih izkušenj. Delovne izkušnje, ki niso povezane s programom in z bodočim poklicem, na uspešnost in zaposljivost diplomantov ne vplivajo.

Ali razvoj kompetenc za izobraževalne sisteme pomeni velik izziv?

► Zagotovo! Pa ne le za izobraževalne sisteme, tudi za posameznika. Vprašanje razvoja kompetenc namreč lahko hitro trči ob vprašanje spreminjanja osebne samopodobe in vrednot. Če povzamem teorijo dvojne zanke Crisa Argyrisa, ima vsak posameznik prirojeno težnjo po ohranjanju svoje samopodobe, ki se kaže kot osebni ponos, prepričanja in izkušnje, pridobljene v zgodnjem otroštvu. Spreminjanje teh procesov je lahko težko in boleče.

Pa bi se morale fakultete s tem posebej ukvarjati?

► Prej bi rekel, da je to naloga osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja. Še posebej poklicne in strokovne šole bi si lahko zastavile za nalogo, da poleg priprave dijakov na neki spekter poklicev nadomestijo manko, ki ga imajo njihovi dijaki v primerjavi z gimnazijskimi vrstniki. V resnici bi ravno poklicne in strokovne šole potrebovale v tej smeri posebno dodatno podporo in spodbudo.

Iz katere smeri?

► Morda bi lahko na institucionalni ravni kaj prispeval Center za poklic-

no izobraževanje, ki deluje kot strokovna služba ministrstev za delo in šolstvo.

Se izobraževalne ustanove v resnici čutijo dolžne skrbeti za zaposljivost svojih diplomantov?

► Verjetno ta odgovornost narašča z vertikalno izobraževanja. V visokem šolstvu se povsod po Evropi razvijajo karierni centri oziroma centri za poklicni razvoj. Ti skrbijo za tiste, ki v sistem vstopajo, in za tiste, ki iz njega izstopajo. Po mojem je skrb za zaposljivost diplomantov v resnici veliko nižje na lestvici od skrbi vodstev šolskih institucij za službe lastnega učiteljskega kadra. Vendar je zadnja leta eno z drugim močno povezano. V naši raziskavi med diplomanti pet let po študiju smo v Sloveniji recimo ugotovili, da je najvišje povprečje zaslužkov diplomantov posamezne fakultete pet let po koncu študija - dekan Ekonomske fakultete v Ljubljani mi verjetno ne bo zameril, če razkrijem, da je to njegova fakulteta - tri- do štirikrat višje od povprečja najnižje uvrščene. Podatki o zaposljivosti bodo verjetno še zanimivejši, zaradi česar pričakujemo

veliko zanimanje na predstavitvi slovenskih rezultatov novembra letos. Zanimanje za mednarodno konferenco, ki jo na to temo pripravljamo septembra na naši fakulteti, pa je sploh dvakrat preseгло prvotna pričakovanja. Rezultati o zaposljivosti nedvomno vplivajo na vpis.

Kako pa je s tem pri poklicnem in strokovnem izobraževanju?

► Poklicno izobraževanje je seveda nekoliko drugačna zgodba. Po eni strani dijake pripravlja na ožji spekter služb, po drugi pa je povsod po Evropi pretočnost med poklicnim, višješolskim in visokošolskim izobraževanjem tema številka ena. Glede na povedano se nikakor ne morem znebiti občutka, da niti srednje šole niti njihove podporne institucije ne čujejo izvedeti, kaj se dogaja z zaposljivostjo dijakov teh šol. Poklicno in strokovno izobraževanje je v perspektivi odgovornosti za zaposljivost v primerjavi z visokim šolstvom v resnici še v bolj zapletenem položaju.

V kakšnem smislu?

► Fakultete imajo navadno razmeroma široko paleto služb, ki jih lahko upravičijo kot primerne za svoje di-

NAJPOMEMBNEJŠI KOMPETENCI ZA ZAPOSRLJIVOST STA, ČE GOVORIMO ZA VISOKO ŠOLSTVO, SPOSOBNOST DELA POD STRESOM IN UPRAVLJANJE ČASA.

plomante - še posebej je to mogoče, ko naravoslovci prevzemajo tipično 'družboslovne' službe. V poklicnem šolstvu pa bi neka srednja šola hitro lahko izgubila verodostojnost za izvajanje posameznega programa, če bi se izkazalo, da recimo 80 odstotkov njenih diplomantov najde zaposlitev v sektorju, ki nima z njihovim prvotnim sektorjem nič skupnega. Temeljna verodostojnost vsakega poklicno naravnane šolskega programa, ne glede na stopnjo, je razvoj poklicnega znanja. Javnost to razume kot logično pojasnilo porabe javnih sredstev.

Kako so kompetence povezane z evropskim kvalifikacijskim okvirom, ki se zadnja leta vzpostavlja tudi v Sloveniji?

► Morda ne bo odveč, če na kratko pojasnim glavno zamisel kvalifikacijskega okvira, saj se številnim raziskovalcem dozdeva, da je ne poznajo niti tisti, ki jih to orodje najbolj zadeva. Eden od glavnih vzvodov za vzpostavitev evropskega kvalifikacijskega ogrodja je potreba po prevajanju dosežkov na trgu dela z učnimi izidi, pa tudi mobilnostjo dijakov,

študentov in zaposlenih med državami Evropske unije. Okvir sestavlja osem referenčnih stopenj, od najmanj do najbolj zahtevne, s katerimi naj bi države vertikalno označevale izobraževalne programe, pa tudi poklice in delovna mesta. Tako naj bi na hitro rešili vprašanje inflacije nosilcev certifikatov starejših izobraževalnih programov z večletnimi izkušnjami, vprašanje zahtevnih poklicev, ki niso razvili komplementarnega izobraževalnega programa, priznavanje neformalnih dosežkov in podobna vprašanja. Kompetence, ki so opredeljene kot sposobnost uporabe znanja, so v tej zgodbi več kot prikladen koncept.

Pa vendar, zakaj se toliko govori o novem kvalifikacijskem ogrodju?

► Političnoekonomski potencial kvalifikacijskega ogrodja je dosti večji, kot se zdi na prvi pogled. Že v času implementacije v prakso bo pomenil orodje za repositioniranje poklicnih skupin, njihovega ugleda in novo positioniranje izobraževalnih programov. Njegova navezava na plačilne razrede je potem le še korak stran.

Se vam ne zdi, da pretiravate?

► Morda (smeh). Pred kratkim je imel avstrijski kolega referat z naslovom Od ISCED-a (kratica za Unesco-vo lestvico izobraževanja) do evropskega kvalifikacijskega ogrodja. V referatu je omenil, kako ga je minister za šolstvo opozoril, da so glede na OECD-jevo in ISCED-ovo kategorizacijo ena od držav z najnižje izobraženim prebivalstvom v Evropi. Prosil ga je, naj rezultate OECD-jeve raziskave prevede v kompetenčne stopnje novega kvalifikacijskega ogrodja, seveda z upanjem na višjo uvrstitev. Ko sem ga vprašal, ali je šlo samo za prevod, se je le zvito nasmehnil.

Kako je evropski kvalifikacijski okvir povezan s politikami izobraževanja?

► Tesno. Je eno osrednjih političnih orodij Evropske komisije in hodi z roko v roki s kreditnimi točkami. Pa vendar veliko vprašanj v zvezi s tem ostaja odprtih. Eno ključnih je, katera delovna mesta zasedajo diplomanti posamezne izobraževalne ustanove. Ravno zdaj preverjam rezultate iz visokega šolstva, ki kažejo, da vsak četrty do peti diplomant v Evropi pet let po opravljenem študiju

zaseda delovno mesto, ki gravitira bolj proti srednješolskemu izobraževanju. Na Madžarskem recimo sta to v povprečju skoraj dva od petih diplomantov. Kakšna je poklicna mobilnost kasneje v karieri, ni znano. Potem je tu seveda vprašanje vpliva izobraževalnega kurikula na vzpostavljanje kompetenc v primerjavi s tem, kar diplomant prinese s sabo, in tem, kar počne zunaj šole. Odgovora na obe vprašanji se močno razlikujeta glede na smer študija in zaposlitveni sektor, kar morda lahko implicitno vodi do potrebe po večji regulaciji izobraževanja in trga dela. Seveda na podlagi študij in raziskav in ne pragmatičnih političnih rešitev.

Katero raziskavo imate v mislih?

► Recimo OECD-jevo raziskavo PIAAC, ki se ukvarja z ocenjevanjem kompetenc odraslih in v katero je vključenih prek 20 evropskih držav. Izvedba te raziskave bo na reprezentativnem vzorcu odrasle populacije, torej tistih, starih od 18 do 65 let, pokazala vlogo (visoko)šolskega in izobraževalnega sistema iz perspektive trga dela v odnosu do drugih družbenoekonomskih dejavnikov. Raziskava je še posebej zanimiva zato, ker bo primerjalno med različnimi državami omogočila neposredno primerjavo med zaposlitvenimi dosežki in ključnimi kompetencami glede na posamezne stopnje izobrazbe. ☺

MAG Grafične in interaktivne komunikacije
MAG Načrtovanje tekstilij in oblačil
MAG Oblikovanje tekstilij in oblačil

DR Tekstilstvo, grafika in tekstilno oblikovanje

Oddelek za tekstilstvo

Snežniška 5, Ljubljana
www.ntf.uni-lj.si/ot

za grafiko in tekstilstvo
novi bolonjski programi 2. in 3. stopnje
prijava za vpis do 10. 9. 2009

Univerza v Ljubljani
Naravoslovnotehniška fakulteta

VABIMO VAS, DA SE ODLOČITE ZA ŠTUDIJO NA VIŠJI STROKOVNI STOPNJI V PRENOVLJENIH IN NOVIH, MODULARNO ZASNOVANIH IN KREDITNO OVREDNOTENIH PROGRAMIH S PODROČJA DEJAVNOSTI **KMETIJSKO-ŽIVILSKIH VED, TEHNIČNIH VED, EKONOMIJE, GOSTINSTVA IN TURIZMA IN NEKATERIH DRUGIH PROIZVODNIH IN STORITVENIH DEJAVNOSTI.**

VIŠJEŠOLSKI STROKOVNI PROGRAMI:

- TRAJAJO 2 LETI, SO DEL VISOKOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA IN OMOGOČAJO PRIDOBITEV STOPNJE IZOBRAZBE **VI/1**
- SO PRIMERLJIVI S PRVOSTOPENJSKIMI (INTERMEDIATE) EVROPSKIMI BOLONJSKIMI PROGRAMI.
- SO OVREDNOTENI S **120 KT (ECTS)**,
- OMOGOČAJO PRIDOBIVANJE IZRAZITO PRAKTIČNO APLIKATIVNIH ZNANJ V DOLOČENI STROKI, S ČIMER BOSTE BOLJ ZAPOSILJIVI OZIROMA SAMOZAPOSILJIVI,
- NUDIJO MOŽNOST DELOVNIH NAMESTITEV IN ŠTUDIJSKIH IZMENJAV V SKLOPU PROGRAMOV ERASMUS.

VIŠJE STROKOVNE ŠOLE OMOGOČAJO REDNI IN IZREDNI ŠTUDIJI V NASLEDNJIH PROGRAMIH:

upravljanje podeželja in krajine

živilstvo in prehrana

hortikultura

gostinstvo in turizem

ekonomist

poslovni sekretar

organizator socialne mreže

varstvo okolja in komunala

informatika

telekomunikacije

medijska produkcija

fotografija

oblikovanje materialov

lesarstvo

strojništvo

gradbeništvo

mehatronika

elektronika

geotehnologija in rudarstvo

ustni higienik

gozdarstvo in lovstvo

logistično inženirstvo

elektroenergetika

VEČ INFORMACIJ O ŠTUDIJSKIH PROGRAMIH IN VSEBINAH LAHKO DOBITE V RAZPISU V VIŠJEŠOLSKO STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE (<http://vss-ce.com/VPS/>), NA POSAMEZNIH JAVNIH ALI ZASEBNIH VIŠJIH STROKOVNIH ŠOLAH ALI PRI VIŠJEŠOLSKI PRIJAVNI SLUŽBI (Tel.: 03/428 5882 Naslov: Pot na Lavo 22, 3000 Celje, E-pošta: vispris@quest.ames.si)

ali pri **SKUPNOSTI VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL REPUBLIKE SLOVENIJE**
 Spletna stran: skupnost-vss.si; Tel.: 02/421 6659; GSM: 040/727-229;
 E-pošta: sekretariat@skupnost-vss.si

REFORMA S POMANJKLJIVOSTMI

Vanja Pirc, foto Matej Leskovšek

Bolonjska reforma s 1. oktobrom postaja realnost, a kot kaže,
bo že kmalu potrebna reforma reforme

Čez slab mesec bo v praksi množično zaživela ena najboljšejših reform v zgodovini slovenskega visokega šolstva. S študijskim letom 2009/2010 bodo namreč vse fakultete v prvih letnikih dodiplomskih in magistrskih študijev prvič ponudile izključno nove študijske programe, ki so nastali v skladu z bolonjsko reformo. To sicer ne pomeni, da bo mogoče po novem v Sloveniji študirati le še po novih pravilih. Tisti, ki so v preteklih letih že začeli študij po dosedanjih, »starih« programih, bodo višje letnike študija lahko še vedno dokončali po starem. Res pa je, da imajo za to na voljo vse manj časa, saj bodo fakultete tudi te programe dokončno prenehale izvajati v študijskem letu 2015/2016. Prenova šele čaka tudi doktorske študije na nekaterih fakultetah, ki so si za prehod na tretjo stopnjo bolonjskega načina študija izbrile dodatno leto. Reforma torej še ni povsem končana. A spremembe, ki jih prinaša 1. oktober, so, vsaj formalno gledano, kljub temu velike.

Vse skupaj se je začelo s komaj dvostransko deklaracijo, ki so jo pred desetletjem v Bologni, mestu, ki se ponaša z najstarejšo evropsko univerzo, podpisali evropski visokošolski ministri. Za cilj so si zastavili čim večjo primerljivost množice različnih sistemov visokošolskega izobraževanja v EU, poenotenje stopenj izobrazbe, skrajšanje študijske dobe in lažjo izmenjavo študentov po vsej EU. In vse to naj bi prineslo večjo kakovost študija. Čeprav so bili cilji o evroglobalizaciji študija v EU velikopotezni, pa je bila bolonjska reforma že od samega začetka deležna številnih, tudi izredno ostrih kritik. Te so se po eni strani nanašale na pretirano birokratizacijo novih pravil študija, po drugi pa na vseevropsko prevlado angleškega visokošolskega izobraževanja, ki so ga dotle poznali v Veliki Britaniji, na Nizozemskem in deloma tudi v Belgiji; prav ta je bil namreč izbran za tistega, ki naj bi v imenu EU stopil

Študentske demonstracije pred parlamentom leta 2006

ob bok njegovi najresnejši konkurenci, ameriškega visokošolskega sistemu. Kritike so bile tudi posledica tega, da je reformo univerzam in fakultetam vsilila oblast, torej EU in njene članice. Mnogi jo zato še vedno razumejo kot najhujši napad na avtonomijo univerze v zgodovini evropskega visokošolskega izobraževanja, s katerim je oblast univerzo podredila trgu dela in kapitalu.

Pri nas so bile tako ostre kritike sprva redke. Najbolj odprto sta z njimi ves čas soglašala zlasti DR. JOŽE MENCINGER in DR. RASTKO MOČNIK, a danes je kritikov bolonjske reforme tudi pri nas vse več. Pravzaprav je že težko najti poznavalca visokošolske problematike, ki ne bi imel kritičnih pripomb zlasti zoper način, kako se je Slovenija lotila njenega uveljavljanja.

NAZIVI IN ABSOLVENTSKI STAŽI

Veliko slabe volje so v zadnjih letih prinesli predvsem nejasni predpisi, ki spremljajo bolonjsko reformo pri nas. Med tistimi, ki so poskrbeli za največ razburjenja, zagotovo najbolj izstopajo predpisi, ki urejajo stopnje strokovnih nazivov diplomantov in magistrstrov novih študijskih programov. Bolonjska reforma predvideva, da naj bi študentje za dokončanje

ČEPRAV BOLONJSKA REFORMA ABSOLVENTSKEGA STAŽA NE PREDVIDEVA VEČ, SO SLOVENSKI ŠTUDENTI UPRAVIČENI DO ENOLETNEGA STAŽA PO VSAKI KONČANI STOPNJI ŠTUDIJA, KAR PA ŠTUDIJ DRAŽI IN PODALJŠUJE.

prve, univerzitetne stopnje po novem potrebovali tri leta, za dokončanje, druge, magistrske, pa še dve leti študija. Nekatere fakultete so se sicer namesto sistema 3 + 2 odločile za sistem 4 + 1, a ne glede na to, naj bi študentje do magistrskega naziva prišli že v petih letih, s čimer bi se študij opazno skrajšal. Pri tem je treba opozoriti, da bi študentje po petih letih študija vendarle pridobili »le« strokovni magistrski naziv in ne znanstvenega, saj se je Slovenija z zelo formalističnim sledenjem evropskim predpisom v nasprotju z nekaterimi drugimi državami znanstvenemu magisteriju odpovedala. Zgodba o nazivih se je v času ministra ZUPANA grdo zapletla. Država namreč ni izenačila stopnje strokovnih nazivov novih in starih diplomantov ter do neke mere tudi nazivov novih in starih magistrstrov, temveč je z odlokom tedanjega ministra izenačila stopnje nazivov starih diplomantov in novih magistrstrov. To pomeni, da je degradirala vse mla-

de, ki naj bi jim bolonjski programi ponujali boljšo izobrazbo, in jih prisilila, da po diplomi vpišejo še magisterij, da bodo sploh lahko dosegli strokovni naziv svojih starejših kolegov diplomantov. S tem bodo postali bolonjski diplomanti tudi na trgu dela najverjetneje bolj ali manj nepotrebni, čas študija pa se bo v Sloveniji v nasprotju s cilji bolonjske reforme skoraj zagotovo podaljšal. Na slabšem so tudi diplomanti »starih« programov, saj lahko višjo stopnjo izobrazbe zdaj pridobijo le še z vpisom v bolonjske doktorate ali na magisterij v tujini, ker imajo ti še vedno mednarodni pomen in veljavo. Večina pa bo vsako misel na nadaljnji formalni podiplomski študij najverjetneje opustila.

Še ena zakonska luknja, ki je povzročila veliko zmede, je povezana z absolventskim stažem, dodatnim letom po zadnjem letniku študija, v katerem so študentje doslej pisali diplomno. Težava je v tem, da bolonjska reforma absolventskega staža

ne predvideva več, saj naj bi študent zaradi krajšega študija diplomno napisal že med študijem, slovenski visokošolski zakon pa ga kljub temu še vedno predvideva, menda zaradi študentov »starih« programov. Na univerzah in fakultetah so si določilo razlagali po svoje; nekatere so sklenile, da leto absolventskega staža bolonjskim študentom priznajo bodisi po univerzitetnem bodisi po magistrskem študiju, druge o tem niso želele niti slišati. Nedavno pa je postala situacija še bolj nenavadna. Visokošolsko ministrstvo je namreč sporočilo, da je treba veljavno zakonodajo brati tako, da omogoča leto absolventskega staža po vsaki končani stopnji študija, torej po podiplomski, magistrski in tudi doktorski. Čeprav je takšna odločitev študentom lahko le všečna, je tudi zelo problematična. Ne le zato, ker se študij z njo krepko podraži, temveč tudi zato, ker se krepko podaljša, še celo bolj kot pred reformo. Z razreševanjem vseh teh nejasnosti

naj bi se sicer spopadla nova visokošolska zakonodaja, ki jo pripravljajo na pristojnem ministrstvu, a kako bo uredila vprašanje absolventskega staža, ali ga bo torej odpravila⁴⁹ ali ne, za zdaj še ni jasno. Prav tako še ni jasno, kako bo razrešila nekatera druga žgoča vprašanja, denimo vprašanje prepisov med posameznimi študiji. Najbolj problematična je trenutno črna luknja, v katero so padli tisti študentje, ki študirajo po sistemu 3 + 2 in se želijo prepisati na študij, ki se izvaja po sistemu 4 + 1. S prepisom namreč pristanejo v nekakšnem sistemu 3 + 1 + 1, ker pa prehodi niso natančno definirani, v vmesnem letniku nimajo študentskega statusa, ponekod pa morajo po prepisu plačati celo šolnino.

VSEBINA IN FINANCE

Nič bolj gladko kot pri pripravi predpisov ni šlo tudi pri sami prenovi študijskih programov. Za vse novejšje (in zato tudi manjše) visokošolske zavode in programe, ki niso bili obremenjeni s starimi vsebinami, prehod na nov način študija sicer ni bil problematičen. To so nam potrdili tudi na naši najmlajši univerzi, Univerzi v Novi Gorici, kjer vpisujejo le še na bolonjske programe, tudi na doktorskem študiju. Na starejših univerzah pa je prenova potekala bistveno počasneje. Pred natančno letom dni je bila prenovljena še le polovica programov, za-

DRUGAČEN POGLED NA SVET

Spoznaj Abančne storitve za mlade in si drzni živeti po svoje.

Samostojno življenje je lahko zabavno, če si izbereš samosvojo pot. Prvi korak k finančni samostojnosti je tvoj osebni račun, s katerim lahko plačuješ doma in v tujini. Večje cilje lahko dosežeš postopoma z varčevalnim računom ali pa takoj z ugodnim študentskim kreditom. Za hitro in sodobno poslovanje si lahko omisliš spletno banko Abanet, enostavnejše klasično in spletno nakupovanje pa si privošči z debetno kartico Visa Electron. Poglej na svet s svoje perspektive in uživaj življenje! V Abanki ti bomo stali ob strani.

ABANKA

www.abanka.si | info@abanka.si | Abafon 080 1 360

BANKA PRIJAZNIH LJUDI

NEKATERE UGLEDNE EVROPSKE UNIVERZE, MED NJIMI TUDI DUNAJSKA, SO ŽE NAPOVEDALE REVIZIJO IN ODLOČNE POPRAVKE REFORME, UNIVERZA V MÜNCHNU PA SE JE MEDTEM OD NEKATERIH TOGIH APLIKACIJ ŽE POSLOVILA.

radi česar smo krepko zaostajali za povprečjem EU, kar je bila po eni strani krivda pristojnega ministrstva, ki ni pravočasno pripravilo potrebnih predpisov, in Sveta za visoko šolstvo, ki mora odobriti vse nove študijske programe, po drugi strani pa tudi samih univerz in fakultet. Zaradi vsega tega imamo danes le peščico diplomantov, ki so že končali študij na prvi bolonjski stopnji, in zato glavnina visokošolskih inštitucij začena izvajati prenovljene programe šele v prihajajočem študijskem letu.

A zavlačevanje ni bilo nujno nepremišljeno. Nekateri fakultete so s prenovno odlašale do zadnjega tudi zato, ker se je izkazalo, da študentje na fakultetah, ki so prve posvojile bolonjsko reformo, pogosto niso bili zadovoljni z novimi programi. Predstavniki študentske organizacije Slovenije so že večkrat opozorili, da se študijske vsebine zaradi drobljenja predmetov ponekod prekrivajo, da so programi prenatrpani,

da študente preobremenjujejo s sprotnimi obveznostmi in da jim zato zmanjkuje časa, da bi te opravili kakovostno. Čeprav analize trenutnega stanja še niso bile narejene, so študentje večkrat opozorili, da kakovost študija po njihovih opažanjih ponekod upada, namesto da bi rasla. Kritiki slovenske bolonjske reforme se strinjajo, da do tega prihaja predvsem zato, ker je bila prenova študijskih programov pri nas predvsem formalna ter osredotočena na izpolnjevanje obrazcev in preračunavanje ur v kreditne točke. Vsebinsko pa naj bi vsaj nekateri študijski programi ali vsaj nekateri predmeti ostali skoraj povsem identični kot pri prejšnjem načinu študija.

Med poznavalci je slišati, da bi bila prenova vsebinsko boljša in tudi hitrejša, če bi imele fakultete na voljo več sredstev za študijsko dejavnost. Bolonjski študij je namreč dražji od dosedanjega načina študija, a kot pravijo na javnih univerzah, je teža-

va v tem, da se država ni prilagodila novemu sistemu in da s financiranjem ne stimulira kakovosti oziroma izvedbe bolonjskih programov. Z drugimi besedami to pomeni, da vlada bolonjski reformi v vseh minulih reformatorskih letih ni namenila nikakršnih dodatnih proračunskih sredstev. Namesto tega je sprejemala odločitve, ki so študij samo dražile - že pred leti je obljubila brezplačen študij tako na prvi in drugi bolonjski stopnji, ne da bi namerila podprla s kakršnimikoli sredstvi, potem je zaradi zmede z nazivi in zdaj še z odobritvijo večkratnih absolventskih stažev poskrbela še za daljši in zato spet dražji študij. Sredstev za kakovostni študijski proces in boljšo opremo naj bi bilo tako vse manj, sploh če upoštevamo še denimo zaplet s plačami (samo UL naj država v zadnjih letih ne bi izplačala za okoli 30 milijonov sredstev iz naslova plač) in uredbo o financiranju visokega šolstva, ki potrebuje prenovno, saj je v zadnjih letih za štu-

dijsko dejavnost namenjala vse manj denarja. Nekaj optimizma univerzam vliva vsaj napoved ministra GREGORJA GOLOBIČA, da naj bi bilo financiranje univerz prihodnje leto ena glavnih prednostnih nalog njegovega ministrstva.

Ob vseh teh pretirano togih, formalističnih, vsebinskih in tudi finančnih zapletih se je težko izogniti občutku, da so sedanje generacije študentov, ki prve okušajo slovensko različico bolonjske reforme, morda le del eksperimenta, za katerega še ni povsem jasno, kako se bo končal. Pri tem je najbolj skrb zbujajoče, da je proces v pomembnem delu nepovraten in težko popravljiv. Res pa je, da njegovi popravki niso nemogoči in da so v nekaterih primerih celo nujni. In to ne le pri nas. Nezadovoljstvo nad bolonjsko reformo se kopiči tudi v drugih evropskih državah; v zadnjih mesecih smo bili denimo pričča študentskim protestom v Italiji, na Finskem in Hrvaškem, nekatere ugledne evropske univerze, med njimi tudi dunajska, so že napovedale revizijo in odločne popravke reforme, Univerza v Münchnu pa se je medtem od nekaterih togih aplikacij že poslovila. Zato res ni presenečenje, da nekateri tudi na slovenskih fakultetah, ki so z bolonjsko reformo najbolj hitele, že opažajo proces tihe protireforme. ☉

UNIVERZA V NOVI GORICI

Vipavska 13, 5000 Nova Gorica

objavlja prosta vpisna mesta na študijskih programih

Fakulteta za aplikativno naravoslovje

- Univerzitetni študijski program **Inženirska fizika** (prva stopnja)
- Magistrski študijski program **Eksperimentalna fizika** (druga stopnja)

Fakulteta za humanistiko

- Univerzitetna študijska programa **Slovenistika** (prva stopnja)
- Univerzitetna študijska programa **Kulturna zgodovina** (prva stopnja)
- Magistrski študijski program **Slovenistika - smer Jezikoslovne vede** (druga stopnja)
- Magistrski študijski program **Migracije in medkulturni odnosi** (druga stopnja)

Fakulteta za znanosti o okolju

- Univerzitetni študijski program **Okolje** (prva stopnja)
- Magistrski študijski program **Okolje** (druga stopnja)

Poslovno-tehniška fakulteta

- Visokošolski strokovni študijski program **Gospodarski inženiring** (Prva stopnja)
- Magistrski študijski program **Gospodarski inženiring** (druga stopnja)

Visoka šola za vinogradništvo in vinarstvo

- Visokošolski strokovni študijski program **Vinogradništvo in vinarstvo** (prva stopnja)

Visoka šola za umetnost

- Visokošolski strokovni študijski program **Digitalne umetnosti in prakse** (prva stopnja), (v postopku priznavanja)

Fakulteta za podiplomski študij

Podiplomski študijski programi:

- **Znanosti o okolju** (tretja stopnja)
- **Krasoslovje** (tretja stopnja)
- **Primerjalni študij idej in kultur** (tretja stopnja)
- **Ekonomika in tehnike konservatorstva arhitekturne in krajinske dediščine** (tretja stopnja)
- **Molekularna genetika in biotehnologija** (tretja stopnja)
- **Fizika** (tretja stopnja)

Več informacij dobite na telefonski številki
05-331 5 234 ali na spletni strani
<http://www.ung.si>.

UNIVERZA V MARIBORU FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE

Fakulteta za varnostne vede je članica Univerze v Mariboru, sedež fakultete pa je v Ljubljani, kjer se izvajajo vsi programi na podiplomskem študiju.

Razpisani programi v letu 2009/2010:

V letu 2008/2009 izvajamo na podiplomskem študiju dva programa (programi 2. in 3. stopnje)

- dveletni magistrski študij (2. stopnja) »Varstvoslovje« (strokovni magisterij).
- triletni doktorski študij (3. stopnja) »Varstvoslovje« (znanstveni doktorat).

Prijave: Rok za prijavo na programa 2. in 3. stopnje je 14. 9. 2009.

Več informacij:

Internetna stran: www.fw.uni-mb.si, e-pošta: fw@fw.uni-mb.si, tel.: 01/300-83-06

Šola po meri posameznika
www.vpsm.si

Praktično naravnani visokošolski strokovni programi za nove priložnosti:

- **POSLOVANJE**
- **MARKETING** *ново*
- **POSLOVNA ADMINISTRACIJA** *ново*

V vseh programih lahko študirate v klasični obliki ali v obliki študija na daljavo/e-študija. Po končanem programu lahko nadaljujete študij v magistrskem programu Mednarodno poslovanje.

Informativni dnevi bodo vsak četrtek v mesecu na Dobi in v vseh študijskih središčih. Pridružite se nam.

Visoka poslovna šola Doba Maribor,
Prešernova 1, Maribor,
www.vpsm.si, tel. 02 228 38 90

TURISTICA

Fakulteta za turistične študije Portorož

www.turistica.si

Izvajamo študijske programe turizma prve in druge bolonjske stopnje:

I. stopnja

Diplomski programi turizma:

- splošni univerzitetni
- poslovni
- destinacijski
- kulturno – mediacijski

II. stopnja

Magistrski program turizma:

- poslovno-organizacijska smer
- družbeno-prostorska smer

UP FTŠ TURISTICA
Obala 11a, 6320 Portorož
T: 05 / 617 7000

Najboljša popotnica znanja za **turizem**.

SAE IZOBRAŽEVANJE
INSTITUTE ZA PRIHODNOST
AUDIO & MULTIMEDIJA

AUDIO INŽENIR*
SPLETNO OBLIKOVANJE & RAZVOJ*
PRODUCENT ELEKTRONSKE GLASBE

* Priznано s strani Middlesex University, Anglija

ZA INFO DAN OBIŠČI <http://ljubljana.sae.edu>

SAE Institute Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 403, 1000 Ljubljana, sae@ljubljana.sae.edu

19.09.2009
INFO DAN

M:stik -

ko osebni računalnik postane tudi vaš mobilni telefon

Najboljše stvari so vselej tri. Nedvomno. Vi, na vsakem koraku obdani z nepogrešljivim mobilnim telefonom in preprosto oboževanim prenosnim računalnikom. Vedno. Na poti, doma, v službi... Njune funkcije se danes vse bolj prepletajo in nam posledično zagotavljajo vse bolj kakovostno uporabniško izkušnjo. K temu idealu stremi tudi največji slovenski mobilni operater, ki vam predstavlja preprosto rešitev, s katero lahko osebni računalnik v nekaj trenutkih opremite s funkcijami mobilnega telefona. **M:stik**.

Družba Mobitel s storitvijo **M:stik** omogoča, da prek svojega osebne računalnika na povsem preprost način sprejemate, opravljate in snemate glasove in video klice, obenem pa pošiljate tudi priljubljena sporočila SMS in MMS. Pri uporabi storitve **M:stik** boste ves čas ohranili svojo običajno klicno številko in tako vas bodo prejemanje klicev in sporočil vedno tudi prepoznali.

V tujini kot doma

M:stik je USB-ključ, ki ga preprosto vključite v računalnik, povezan z internetom. In že lahko kličete in pošiljate sporočila. Zato je ta storitev posebej primerna tudi za vsakdanjo komunikacijo vseh tistih, ki večino časa preživite v mobilnih omrežjih tujih mobilnih operaterjev. **M:stik** namreč zagotavlja, da se klici, opra-

vljeni v tujini, obračunajo po enaki ceni kot v Mobitelovem omrežju. Prav gotovo bo ta prednost mnogim uporabnikom pomenila bistven prihranek pri končnem mesečnem obračunu stroškov gostovanja. Njegova dodatna prednost je, da na računalnik ni treba nadomeščati nobene programske opreme.

Razveseljiv je tudi podatek za tiste, ki v tujino potujejo za krajši čas, saj lahko **M:stik** najamejo za določeno časovno obdobje. Enako velja tudi za tiste, ki niso Mobitelovi uporabniki.

Mobitelove rešitve za vsakokus

Tempo je vse hitrejši, zato danes želimo rešitve na dlani. Vse, kar ni popolno, je premalo dobro, in vse,

kar nam olajša vsakdanji tempo, že sodi med nujne vsakdanjosti. Tega se v celoti zaveda tudi Mobitel, ki navdih za končne rešitve črpa iz želja in zahtev svojih uporabnikov.

Kako hitro napišete sporočilo SMS na mobilnem telefonu? Si lahko sploh predstavljate kako hitro bi ga napisali na osebem računalniku?!

Za več informacij o storitvi **M:Stik** obiščite spletno mesto www.mobitel.si ali pa se obrnite na Mobitelove svetovalce na telefonski številki 041 700 700.

